

SEBZE HASTALIKLARI ALANINDA YAPILAN YAYINLAR

ESER ADI: Biberlerde Kökboğazı Yanıklığı (*Phytophthora capsici* Leon.)'na Karşı Kellek 85 WP (Dowco 336) İlacının Etkinliği Üzerinde Çalışmalar

YAZAR ADI: İsmail ULUKUŞ, Abuzer SAĞIR

YAYIN YILI: 1978

YAYINLANDIĞI YER: Zir. Müc. Araşt. Yıllığı

CİLT VE SAYFA NO: 125

ANAHTAR KELİMELER: Biber, Kökboğazı Yanıklığı (*Phytophthora capsici* Leon.), Kellek 85 WP (Dowco 336), İlacın Etkinliği

ÖZET: Deneme, geçen yıllarda hastalığın yoğun şekilde görüldüğü tarlada 2 karakterli (1 ilaçlı+1 şahit) ve 6 tekerrürlü olarak tesadüf parselleri deneme desenine göre tertiplendi. İlk çiçeklenme döneminde başlanarak 14 gün ara ile 4 ilaçlama yapıldı. İlaç 200 gr. preparat/100 lt su dozunda uygulandı ve basınçlı sırt pülverizatörü ile özellikle kökboğazı olmak üzere, bütün bitki iyice ilaçlandı. Son ilaçlamadan 14 gün sonra hasta ve sağlam bitkiler sayıldı.

Sayım sonucunda ortalama olarak ilaçlı parsellerde %78.3, ilaçsız parsellerde %72.1 oranında hastalıklı bitki olduğu tesbit edildi.

Sonuç olarak Kellek 85 WP (Dowco 336) ilacının, firmasınınca tavsiye edilen dozda, Biber kökboğazına yanıklığı (*P.capsici*)'ne karşı etkili olmadığı kanısına varıldı.

TITLE: The Study to Determine the Effectiveness of Kellek 85 WP (Dowco 336) Against Phytophthora Blight (*Phytophthora capsici* Leon.) of Pepper

AUTHOR(S): İsmail ULUKUŞ, Abuzer SAĞIR

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION: 1978-Plant Protection Research Annual-ANKARA

VOLUME(ISSUE),P.: 125

KEYWORDS: Pepper, Phytophthora Blight (*Phytophthora capsici* Leon.), Kellek 85 WP (Dowco 336), Effectiveness

ABSTRACT: The experiment was carried out in the field where the disease was seen severely in last years. The randomised plots with 2 characters(1 treated+1nontreated) and 6 replications was designed. Four applications were done at 14 days intervals by beginning at first blossom stage. 200 g chemical in 100 litres water was applied. The diseased and healthy plants were counted 14 days after the last application.

It was determined at the end of this counting that the ratios of the diseased plants were average 78.3%in the treated plots and 72.%in the nontreated plots.

As a result, it was concluded that Kellek 85 WP (Dowco 336) is not effective against Phytophthora Blight (*P. capsici* Leon) of pepper at the dose which was given by its firm.

ESER ADI: Değişik Işıklar Altında *Phytophthora capsici* Leon.'nin Sporangium Oluşumu

YAZAR ADI: Abuzer SAĞIR, Semra ÖZ, İsmail ULUKUŞ

YAYIN YILI: 1982

YAYINLANDIĞI YER: Bitki Koruma Bülteni

CİLT VE SAYFA NO: (3):142-147

ANAHTAR KELİMELER: *Phytophthora capsici* Leon., Işık, Sporangium Oluşumu

ÖZET. Patates Agar ortamı üzerinde, inokulasyondan hemen sonra başlayarak 12 gün süreyle günde 9'ar saat (oda ışığı için 13'er saat) ultraviyole, gün ışığı ve yayınlık oda ışığına maruz bırakılmak suretiyle, *Phytophthora capsici* Leon.'nin sporangium oluşumuna ışığın etkisi araştırılmıştır. Karanlıktaki tanıklarda çok az sporangium oluştuğu halde değişik ışıklar altında oldukça bol miktarda sporangium oluşmuştur. Yayınlık oda ışığında sporangium sayısı, ışığa maruz bırakıldığı gün sayısı ile doğru orantılı olarak artmıştır.

TITLE: The Sporangium Production of *Phytophthora capsici* Leon. Under the Different Lights

AUTHOR(S): Abuzer SAĞIR, Semra ÖZ, İsmail ULUKUŞ

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION: 1982-Plant Protection Bulletin-ANKARA

VOLUME(ISSUE),P.: (3):142-147

KEYWORDS: *Phytophthora capsici* Leon., Light, Sporangium Production

ABSTRACT. The effect of light on the sporangium production of *Phytophthora capsici* Leon. has been investigated by exposing the fungus to ultraviolet light, to daylight obtained from a daylight lamp and to natural diffused light in the room for nine hours every day (13 hours for diffused room light) up to the 12 th day from inoculation, on the Potato Agar medium (100 g peeled potato, 16 g agar , 1000cc water). The fungus has produced sporangia abundantly under these different lights, whereas a few sporangium has been produced on the checks in the darknees. Under the diffused room light , the number of the sporangia has increased in connection with the number of the sporangia has increased in connection with the number of the days that the fungus had been exposed to the light .

ESER ADI: Elazığ ve Diyarbakır İllerinde Biber Kurumaları ve Hastalığın Fungal Etmenleri Üzerinde
Ön Çalışmalar

YAZAR ADI: İsmail ULUKUŞ, Abuzer SAĞIR

YAYIN YILI: 1982

YAYINLANDIĞI YER: Bitki Koruma Bülteni

CİLT VE SAYFA NO: (1): 13-20

ANAHTAR KELİMELER: Biber Kurumaları, Fungal Etmenler

ÖZET: 1976 Yılında, hastalık şiddetinin en yüksek düzeyi bulunduğu 11-25 Ağustos günleri arasında yapılan sürveyle, ortalama hastalık oranı Elazığ'da %46.9, Diyarbakır'da %32.7 olarak belirlenmiştir.

Hastalık etmenini tesbit etmek amacıyla kuruma görülen tarlalarda alanın 66 örnekten izole edilen *Fusarium*, *Phytophthora*, *Macrophomina*, *Rhizoctonia*, *Alternaria* ve *Aspergillus* genuslarına ait 76 fungus izolatından yalnız *Phytophthora* genusuna ait olanlar yüksek oranda hastalandırma gücü göstermiş, diğerlerinde patojenisite görülmemiştir. Patojen izolatların tür düzeyinde tanıları yapılarak *Phytophthora capsici* Leon. oldukları ortaya konulmuştur.

TITLE: The Preliminary Studies on the Root and Crown Rot of Green Peppers and its Causal Agent,
in Elazığ and Diyarbakır Provinces

AUTHOR(S): İsmail ULUKUŞ, Abuzer SAĞIR

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION: Plant Protection Bulletin-1982

VOLUME(ISSUE),P.: 13-20

KEYWORDS: Green Peppers, Root and Crown Rot, Causal Agent

ABSTRACT: It was determined by a survey done on Aug. 11-25,1976 that when the severity of the diseases were 46.9 % in Elazığ and 32.7 % in Diyarbakır, when the severity of the disease was the highest level in most of the fields.

For the purpose to determine the causal agent of the disease, 66 samples were taken from the fields where the root and crown rot on pepper plants was observed. 76 fungal isolations belong to the genera *Fusarium*, *Phytophthora*, *Macrophomina*, *Rhizoctonia*, *Alternaria* and *Aspergillus* were isolated from these samples, but only the isolations belong to the genus *Phytophthora* from these, were found pathogen and highly virulent at the result of the patogenicity tests. And the others weren't found pathogen. These isolations of the genus *Phytophthora* were identified as *Phytophthora capsici* Leon. At the result of the identification studies at species level.

ESER ADI: Diyarbakır İlinde Soğan Pası (*Puccinia porri* (Sow)Winter)' nin Zararı ve Etmenin Uredospor Çimlenmesi Üzerinde Bir Araştırma.

YAZAR ADI: Abuzer SAĞIR, İsmail ULUKUŞ

YAYIN YILI: 1982

YAYINLANDIĞI YER: Bitki Koruma Bülteni

CİLT VE SAYFA NO: 22, 2- 99-106

ANAHTAR KELİMELER: Soğan Pası (*Puccinia porri* (Sow)Winter), Zararı, Uredospor Çimlenmesi

ÖZET: Soğan pası (*Puccinia porri* (Sow.)Winter) ilk kez Nisan 1978 de kent çevresindeki bahçelerde büyük tahribatıyla dikkati çekmiş, hastalığın il düzeyindeki durumunu belirmemek için yapılan sürveye ortalama yeşil aksam zarar oranı Merkez ilçede %18.19 , Çermik'te %0.53, Ergani'de %0.00, tüm ilde %7.68 olarak bulunmuştur. Diyarbakır ilinde soğan pasından ileri gelen ürün kaybı ise 198,161 ton olarak hesaplanmıştır.

Fungusun bazı morfolojik ve fizyolojik özelliklerini tesbit için yapılan çalışmada uredospore boyutları $22.56 + 0.33 \times 25.57 + 0.25$ mikron olarak ölçülmüş $21.5 + 2^{\circ}\text{C}$ sıcaklıkta yürütülen saf su, yaprak özsuyu ve %5 glikoz çözeltisinde çimlendirme denemelerinde fungusun uredospori'ları en erken iki saatte ve saf suda çimlenmişler, en yüksek çimlenme oranı 24 saatte %18.3 olarak yine saf suda elde edilmiştir.

TITLE: A Study on the Uredospore Germination of Onion Rust (*Puccinia porri* (Sow.) Winter) and its Damage in Diyarbakır Province

AUTHOR(S): Abuzer SAĞIR, İsmail ULUKUŞ

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION: 1982-Plant Protection Bulletin

VOLUME(ISSUE),P.: 22, 2-99-106

KEYWORDS: Uredospore Germination, Onion Rust (*Puccinia porri* (Sow.) Winter), Damage

ABSTRACT: Onion rust (*Puccinia porri* (Sow.)Winter) was observed with is great harm in the fields at the suburbs of the city, in April 1978. The average ratios of foliage damages were found as 18-19 %in Diyarbakır, 0.53% in Çermik and 0.00% in Ergani by surveying in order to determine the situation of the disease in the province. The yield loss due to onion rust was also found as 198.-161 tons in Diyarbakır province.

The average size of the uredospore of the rust fungus was measured as $22.56 + 0.33 \times 25.57 + 0.25$ microns. The germination tests of uredospores were done in distilled water, in leaf extract and in 5% glucose solution. In these tests the earliest germination occurred after two hours in distilled water, and the highest germination ratio was obtained as 18.3% also in distilled water in 24 hours.

ESER ADI: Elazığ ve Diyarbakır İllerinde Biber Kurumaları ve Hastalığın Fungal Etmenleri Üzerinde Ön Çalışmalar

YAZAR ADI: İ. ULUKUŞ, A. SAĞIR

YAYIN YILI: 1982

YAYINLANDIĞI YER: Bitki Koruma Bülteni

CİLT VE SAYFA NO: 22, 1-13-20

ANAHTAR KELİMELER: Biber Kurumaları, Fungal Etmenler

ÖZET: 1976 yılında, hastalık şiddetinin en yüksek düzeyi bulunduğu 11-25 Ağustos günleri arasında yapılan sürveye, ortalama hastalık oranı Elazığ'da %46.9, Diyarbakır'da %32.7 olarak belirlenmiştir.

Hastalık etmenini tesbit amacıyla kuruma görülen tarlalardan alınan 66 örnekten izole edilen Fusarium, Phytophthora, Macrophomina, Rhizoctonia, Alternaria ve Aspergillus genuslarına ait 76 fungus izolatından yalnız Phytophthora genusuna ait olanlar yüksek oranda hastalandırma gücü göstermiş, diğerlerinde patojenisite görülmemiştir. Patojen izolatların tür düzeyinde tanıları yapılarak *Phytophthora capsici* Leon. oldukları ortaya konulmuştur.

TITLE: The Preliminary Studies on the Root and Crown Rot of Green Peppers and its Causal Agent, in Elazığ and Diyarbakır Provinces

AUTHOR(S): İ. ULUKUŞ, A. SAĞIR

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION:1982- Plant Protection Bulletin

VOLUME(ISSUE),P.: 22, 1-13-20

KEYWORDS: Root and Crown Rot of Green Peppers , Causal Agent

ABSTRACT. It was determined by a survey done on Aug.11-25,1976 that the rates of disease were 46.9% in Elazığ and 32.7%in Diyarbakır, when the severity of the disease was the highest level in most of the fields.

For the purpose to determine the causal agent of the disease, 66 samples were taken from the fields where the root and crown rot on pepper plants was observed. 76 fungal isolations belonged to the general Fusarium, Phytophthora, Macrophomina, Rhizoctonia, Alternaria and Aspergillus were isolated from these samples, but only the isolations belonged to the genus Phytophthora from these, were found pathogen and hugely virulent at the result of the pathogenicity tests, and the others weren't found pathgen. These isolations of the genus Phytophthora were indentified as *Phytophthora capsici* Leon. At the result of the indentification studies at species level.

ESER ADI: Bazı *Phytophthora* Türlerinin Konukçu Dizilerinin ve Çeşit Reaksiyonlarının Saptanması Üzerinde Araştırmalar

YAZAR ADI: Abuzer SAĞIR

YAYIN YILI: 1984

YAYINLANDIĞI YER: Diyarbakır Böl. Zir. Müc. Araşt. Enst. (Doktora Çalışması)

CİLT VE SAYFA NO:

ANAHTAR KELİMELER: *Phytophthora* Türleri, Konukçu Dizileri, Çeşit Reaksiyonları

ÖZET: Bu araştırma, domates, biber, patlıcan, karpuz ve hıyar bitkilerinden izole edilen *Phytophthora* spp. izolatlarının patojenisitelerini, çeşitlerin reaksiyonlarını, diğer sebze türlerindeki etkinliklerini ve sonuçta kendi konukçularına ait bitki ekstraktlarında koloni gelişmelerini saptamak amacıyla, 1980-1984 yılları arasında Diyarbakır'da sera ve laboratuvar koşullarında yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir.

1. Patojenisite denemelerinde, araştırma konusuna giren sebzelere ait 29 *P. capsici*, 2, *P. nicotianae* var. *parasitica* ve 1 *Phytophthora* sp. alınmış ve toplam 32 *Phytophthora* izolatu kendi konukçu çeşitlerinde oldukça yüksek hastalık çıkışına neden olmuşlardır. Karpuz ve hıyar dışındaki sebze türlerine ait çeşitler (10 domates, 4 biber, 4 patlıcan, 4 karpuz ve 2 hıyar) hastalanma açısından farklı davranışlar göstermişlerdir. Hıyar kaynaklı *P.capsici* izolatları hariç diğer izolatlar virulens yönünden farklı bulunmuşlardır. Özellikle domates kaynaklı *P.capsici* izolatu *P.n.var. parasitica* izolatlarına oranla daha yüksek bir virulens göstermiştir.

2. Çapraz inokulasyon denemelerinde 5 konukçuya ait virulensi yüksek 5 *P. capsici*; *P. cryptogea* (patlıcan) ve 7 *P.n var parasitica* (Domates ve patlıcan), toplam 13 *Phytophthora* izolatu kullanılmıştır.

Bu denemelerde yine izolatlar kendi konukçularında, patojenisite denemelerindekine benzer sonuçlar vermişlerdir. *P.n. var. parasitica* izolatları, biber çeşitlerinde hastalık çıkışına neden olmamışlardır. Buna karşın diğer izolatlar orjinal konukçuları dışında diğer sebze çeşitlerini de hastalandırmışlardır. Sebze çeşitleri ve izolatlara bağlı olamk üzere; gerek çeşitlerin hastalanmaları ve gerekse izolatların patojenisiteleri yönünde farklılıklar olduğu gözlenmiştir.

3. *P. capsici*, *P. cryptogea* ve *P.n. var. parasitica*'nın biber izolatları ile yapılan konukçu dizisi saptama çalışmalarında kavun (Hasanbey), kabak (Sakız), acur, lahana (Yalova 2), marul (Yedikule), havuç (Nantes), fasulye (Yalova 5), soğan (Yalova 12), ıspanak (Matador), patates (Resy), turp (Bayır), bamy (Bornova Sultani), pırasa (Kartal), maydanoz(Kereviz Yapraklı) ve sarmısak (Kastamonu) kullanılmıştır.Sonuçta denenen sebzelerin hiçbirinde hastalık oluşumu gözlenmemiştir.

Domates, biber, patlıcan, karpuz ve hıyar bitki ekstraktlarının *Phytophthora* spp. (5 *P. capsici*, 1 *P. cryptogea* ve 1 *P. n. var parasitica*) üzerine etkileri invitro koşullarda incelenmiştir. Genel olarak, biber dışındaki sebze türlerine ait bitki ekstraktları sözkonusu fungusların koloniyal gelişimini uyarmıştır. Biber bitki ekstraktı ise, fungal gelişmeyi oldukça yüksek oranda engellemiştir. *P. capsici*'ye karşı dayanıklı olarak bilinen *C. chacoense* ekstraktları ile yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar alınmıştır.

TITLE: Investigation on the Determining the host Ranges of Some *Phytophthora* spp. and Reaction of the Host Varieties

AUTHOR(S): Abuzer SAĞIR

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION: 1984- Diyarbakır Böl. Zir. Müc. Araşt. Enst. (Ph.D: Thesis)

VOLUME (ISSUE).P.:

KEYWORDS Host Ranges, *Phytophthora* spp., Reaction, Host Varieties

ABSTRACT. This research was carried out in green house and laboratory in Diyarbakır during 1980-1984. Tomato, pepper, eggplant watermelon and cucumber varieties were used in pathogenicity tests, The pathogenicity of *Phytophthora* isolates, the reactions of varieties, the activities of these isolates on the other vegetables and the effects of original host plant extracts on the colony growth of these fungi were determined in these studies conclusion summarized as follow:

1. 29 *P. capsici* 2 *P. n. var. parasitica* and 1 *Rhytophthora* sp. isolates were used in pathogenicity tests. Totally 32 *Phytophthora*. isolates caused to break out disease in high level on its original host varieties. Tested vegetables varieties (10 tomato, 4 pepper, 4 eggplant, 4 watermelon and 2 cucumber) except watermelon and cucumber responded different reactions to these pathogenes and also isolates showed differences in virulence except *P. capsici* which was isolated from cucumber. The isolates of *P. capsici* was were virulent than *P. n. var., parasitica*. Both of 'these species were isolated from tomato.

2. 5 *P. capsici* isolates in high virulence which were isolated from 5 hosts, 1 *P. cryptogea* (eggplant) and 7 *P. n. var. parasitica* (tomato and eggplant) totally 13 *Phytophthora* isolates were used in cross inoculation tests, All the isolates gave similar results on their own original hosts as their pathogenicity tests. Though *P. n. var. parasitica* isolates couldn't cause disease on pepper varieties, the other isolates caused disease on the other vegetable varieties in addition to their original hosts. Both susceptibility of varieties and pathogenicity of isolates showed differences in connexion with isolates and vegetable varieties.

3. Muskmelon (Hasanbey), pumpkin (Sakız), Russian cucumber cabbage (Yalova 2), lettuce (Yedikule), carrot (Nantes), bean (Yalova 5), onion (Yalova 12), spinach (Matador), patato (Resy), radish (Bayır), okra (Bornova Sultani), leek (Kartal),, parsley (Kereviz yapraklı) and garlic (Kastamonu) were inoculated by *P. capsici*,, *P. cryptogea* and *P. no. var, parasitica*. As a result, there weren't any symptoms of the disease on these vegetables.

4. The effects of tomato pepper eggplant watermelon and cucumber extracts against *Phytophthora* spp. (5 *P. capsici*, 1 *P. cryptogea* and 1 *P. n. var parasitica*) were investigated *in vitro* conditions. These plant extracts generally stimulated fungi colony growth but only pepper extracts hindered fungi growth in high rates. *C. chacoense* extracts which resistant to *P. capsici* was also inhibited fungi colony growth in high rates.

ESER ADI: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Kavun ve Karpuzda Kök Çürüklüğüne Sebep Olan Fungal Etmenler

YAZAR ADI: Abuzer SAĞIR

YAYIN YILI:1992

YAYINLANDIĞI YER:Zirai Mücadele Araştırma Yıllığı-ANKARA

CİLT VE SAYFA NO: 163

ANAHTAR KELİMELER: Kavun , Karpuz, Kök Çürüklüğü, Fungal Etmenler

ÖZET: Kavun ve karpuzda kök ve kökboğazı çürüklüğüne sebep olan fungal etmenleri ve yaygınlık oranlarını belirlemek amacıyla hasada 15-20 gün kala 6-22.8.1985 tarihleri arasında bir survey yapılmıştır. Surveyler Adıyaman ve Diyarbakır illerinde toplam 52 kavun ve 19 karpuz tarlasında gerçekleştirilmiştir.

Kavunda ortalama hastalık oranı Adıyaman'da %6.0, Diyarbakır'da ise %27.6 olarak belirlenmiştir. Diyarbakır'da badece bir karpuz tarlasında kök çürüklüğüne rastlanmıştır.

Kavunda yapılan izolasyonlardan *Macrophomina phaseoli* (%32.87), *Fusarium solani* (%15.06), *F.equiseti* (%8.21), *F.oxysporium* f sp. *melonis* (%2.73), *F. proliferatum* (%1.36), *Rhizoctonia solani* (%13.69), *Alternaria* sp.(%15.06), *Phytium* sp.(%5.47), *Aspergillus* sp. (%1.36) ve *Rhizopus* sp.(%4.10) fungusları; karpuzda ise *Phytium* sp. elde edilmiştir.

Patojenisite testleri sera koşullarında saksı denemeleri şeklinde yapılmıştır. Fungusların spor-miselyum süspansiyonu ekim esnasında tohum yatağına 3-4 cm derinliğinde verilerek inokulasyon gerçekleştirilmiştir. Inokulasyondan bir ay sonra yapılan değerlendirmede, *M.phaseoli*, *F.solani*, *F.oxysporium* f.sp. *melonis*, *F.proliferatum* ve *R. solani* fungusları patojen bulunmuştur. *F. oxysporium* f.sp. *melonis*, bölgede yöresel olarak yetiştirilen 10 kavun çeşidinin tümünü %100, diğer patojen funguslar ise değişik oranlarda hastalandırmıştır.

TITLE: Fungal Pathogens Caused Rot and Crown Rot on Melon and Watermelon in Southeastern Anatolia

AUTHOR(S): Abuzer SAĞIR

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION:1992-Plant Protection Research Annual

VOLUME(ISSUE),P.: 163

KEYWORDS: Fungal Pathogens, Rot , Crown Rot, Melon , Watermelon

ABSTRACT: The surveys were conducted on melon and watermelon before 15-20 days of harvest on 6-22.08.1985 in Adıyaman and Diyarbakır provinces. Totally 52 melon and 19 watermelon fields were examined.

The rate of the disease on melon was 6.0 % in Adıyaman and 27.6 % in Diyarbakır. Root rot was found on watermelon only in one field in Diyarbakır. *Macrophomina phaseoli* (32.87 %), *Fusarium solani* (15.06%), *F.equiseti* (8.21%), *F.oxysporium* f sp. *melonis* (2.73%), *F. proliferatum* (1.36%), *Rhizoctonia solani* (13.69%), *Alternaria* sp.(15.06%), *Phytium* sp.(5.47%), *Aspergillus* sp. (1.36%) ve *Rhizopus* sp.(4.10%) were isolated from melon and *Phytium* sp. was isolated only from watermelon.

Pathogenicity tests were made as pot experiment in green house. The spore-mycelium suspension of fungi were inoculated to the soil in 3-4 cm. depth at sowing time. Enstimations were made one month after the inoculation. *M.phaseoli*, *F. solani*, *F. oxysporum* f.sp.*melonis*, *F. proliferatum* and *R. solani* were determined as pathogens. *F. oxysporum* f.sp.*melonis* caused the disease at the rate of 100 % on 10 local melon varieties and the other pathogenic fungi caused a disease at variable rates.

ESER ADI: Diyarbakır ve Şanlıurfa İllerindeki Susam Ekim Alanlarında Görülen Fungal Hastalıkların Belirlenmesi Üzerinde Araştırmalar (Yüksek Lisans tezi)

YAZAR ADI: Mehmet GÜRKAN

YAYIN YILI:1995

YAYINLANDIĞI YER: (Yayınlanmamış) Gazi Osman Paşa Üniversitesi Zir. Fak. Bitki Koruma Bölümü- TOKAT

CİLT VE SAYFA NO: 35 s.

ANAHTAR KELİMELER: Susam, Fungal Hastalıklar

ÖZET: Güneydoğu Anadolu Bölgesi susam ekim alanlarında görülen fungal hastalıkları belirlemek amacıyla bu çalışma, 1994 yılında Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde yürütülmüştür.

Fide ve çiçeklenme-kapsül döneminde 150-650 dekar büyüklüğünde 18 tarla da hastalık surveyleri yapılmıştır. Toplam kontrol edilen alan 5760 dekadır. Fide döneminde *Macrophomina*

phaseoli (Maubl.) Ashby, *Fusarium* sp., *F. oxysporium* f. sp. *sesami* (Zaprometoff) Castellani ve *Rhizoctonia solani* Kühn. Fungus türleri çökertene neden olduğu belirlenmiştir. Ayrıca *Alternaria sesami* (Kaw) Mohanty and Behera ve *Phoma* sp. fungus türleri de yaprak lekeli hastalıklarını oluşturduğu saptanmıştır. Bu hastalıkların yaygınlık oranları çökerten % 86.45, yaprak lekeli hastalıkları %84.37, ortalama hastalık oranı ise %3.55 olarak belirlenmiştir.

Çiçeklenme-kapsül döneminde ise *M. phaseoli*, *Fusarium* sp., *F. oxysporium* f. sp. *sesami*, *R. solani* ve *Stemphylium* sp. fungus türleri solgunluk, *A. sesami* ve *Drechslera* sp. yaprak lekeli hastalıklarını oluşturduğu belirlenmiştir. Aynı sıraya göre hastalıkların yaygınlık oranları %94.06, ve %82.66, ortalama hastalık oranları ise %8.98 ve %1.60 olarak bulunmuştur.

Gerek fide döneminde ve gerekse çiçeklenme-kapsül döneminde izole edilen *Aspergillus* sp. ve *Chatemium* sp fungus türleri ise patojenisite testlerinde herhangi bir hastalık oluşturmamışlardır.

Yapılan bu çalışmada Diyarbakır ve Şanlıurfa illerindeki susam ekim alanlarında en önemli fungal hastalık etmeni *M. phaseoli* olduğunu, ürünün verim ve kalitesini önemli ölçüde zarar verdiği saptanmıştır.

TITLE: Studies on Identification of Fungal Diseases of Sesame in Diyarbakır and Şanlıurfa Provinces

AUTHOR(S): Mehmet GÜRKAN

PUBLICATION YEAR AND INSTITUTION: 1995- Gazi Osman Paşa Üniversitesi Zir. Fak. Bitki Koruma Bölümü- TOKAT

VOLUME(ISSUE),P.: 35 p.

KEYWORDS: Fungal Diseases, Sesame

ABSTRACT. In order to determine diseases of sesame crop caused by fungal pathogens at the Southeastern Anatolia, this study was initiated in the provinces of Diyarbakır, Şanlıurfa in 1994.

Observation were made both in seedling and blooming and fruiting periods in 18 sesame fields which have 150-650 decar area. During the seedling period *Macrophomina phaseoli* (Maubl.) Ashby, *Fusarium* sp., *F. oxysporium* f. sp. *sesami* (Zaprometoff) Castellani ve *Rhizoctonia solani* Kühn. species of fungi caused damping-off while *Alternaria sesami*(Kaw) Mohanty and Behera ve *Phoma* sp. species caused leaf spots. The rates of damping-off and leaf spot diseases were measured as 86.45 % and 84.37 % respectively. The average disease incidence was measured as 3.55 %.

During the blooming and fruiting period. *M. phaseoli*, *Fusarium* sp., *F. oxysporium* f. sp. *sesami*, *R. solani* and *Stemphylium* sp. species of fungi caused wilting while *A. sesami* and *Drechslera* sp. caused leaf spot diseases. The rates of infection of these diseases were measured as 94.06 and 82.66 % and the average disease incidences were measured as 8.98 % and 1.60 % respectively. The pathogenicity tests indicated that, *Aspergillus* sp. and *Chatemium* sp species isolated during the seedling and blooming and fruiting periods have not caused any infection.

As a result of this study *M. phaseoli* was determined the most important fungal pathogen of sesame diseases in Diyarbakır and Şanlıurfa provinces which have reduced the yield and quality on crop.